

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

DJELOMIČNA ODLUKA
O DOPUŠTENOSTI

Zahtjeva br. 26886/02
Stojan URUKALO i Verica NEMET
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 8. siječnja 2004. godine u vijeću sastavljenom od

- g. C. L. ROZAKIS, *predsjednik*
- gđa F. TULKENS,
- gđa N. VAJIĆ
- g. E. LEVITS,
- g. A. KOVLER,
- g. V. ZAGREBELSKY,
- gđa E. STEINER, *suci*
- i. g. S. NIELSEN, *Zamjenik tajnika Odjela*

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev koji je podnesen 22. svibnja 2002. godine,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva, g. Stojan Urukalo i gđa Verica Nemet, su hrvatski državljani, rođeni 1933. odnosno 1953. godine te žive u Virovotici, Hrvatska.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta, kako je izneseno od strane podnositelja, može se sažeti kako slijedi.

Tijekom vojne operacije "Oluja", koju je u kolovozu 1995. godine poduzela Hrvatska vojska, uništena je kuća podnositelja u Karinu Gornjem, Hrvatska.

Dana 5. listopada 1998. podnositelji su pred Općinskim sudom u Obrovcu pokrenuli postupak radi naknade štete za njihovu uništenu imovinu. Svoj zahtjev utemeljili su na članku 180. Zakona o obveznim odnosima.

Dana 6. studenog 1999. godine Sabor je izglasao izmjene Zakona o obveznim odnosima kojima je propisano da se prekidaju svi postupci koji se vode radi naknade štete koji su počinili pripadnici hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga pri obavljanju službene dužnosti tijekom Domovinskog rata.

Dana 25. studenog 1999. godine Općinski sud u Obrovcu odbio je tužbeni zahtjev podnositelja.

Podnositelji su podnijeli žalbu protiv prvostupanjske presude.

Dana 8. ožujka 2000. godine Županijski sud u Zadru, kao žalbeni sud, vratio je predmet Općinskom sudu u Obrovcu, sa uputom da prekine postupak u skladu sa gore navedenim zakonom.

Dana 23. ožujka 2000. godine Općinski sud u Obrovcu prekinuo je postupak.

Dana 14. srpnja 2003. godine Sabor je donio Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata ("Narodne novine", br. 117/03, od 23. srpnja 2003. godine)

B. Mjerodavno domaće pravo

Članak 184. (a) Zakona o dopunama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", br. 112/99) propisuje da se do donošenja posebnog propisa, prekidaju svi postupci radi naknade štete počinjene od strane pripadnika Hrvatske vojske i policije u obavljanju službene dužnosti, za vrijeme trajanja Domovinskog rata od 7. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. godine.

Istim zakonom predviđena je obveza za Vladu da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu tog zakona, podnese Hrvatskom Saboru poseban propis kojim se regulira odgovornost za takve štete.

Mjerodavni dijelovi Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata uređuju okolnosti u kojima je Republika Hrvatska odgovorna za štetu prouzročenu od pripadnika vojske i policije tijekom Domovinskog rata.

PRIGOVORI

1. Podnositelji najprije prigovaraju da donošenje u Saboru zakona iz 1999. godine predstavlja miješanje u njihovo pravo na pristup sudu u smislu članka 6. stavak 1. Konvencije.

2. Podnositelji također prigovaraju na temelju članka 1. Protokola br. 1 zbog nemogućnosti da dobiju naknadu za uništenu imovinu.

PRAVO

1. Podnositelji najprije prigovaraju da im je zbog izmjena Zakona o obveznim odnosima iz 1999. godine onemogućeno da od domaćih sudova dobiju odluku o svom

odštetnom zahtjevu. Oni se pozivaju na članak 6. stavak 1. čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza ...svatko ima pravo da ...neovisni i nepristrani sud... ispita njegov slučaj”

Sud smatra da ne može, na osnovu spisa predmeta, odlučiti o dopuštenosti ovog prigovora te je stoga neophodno, u skladu s pravilom 54. stavak 2 (b) Poslovnika Suda, obavijestiti tuženu državu o ovom dijelu zahtjeva.

Podnositelji također prigovaraju da nemogućnost da dobiju naknadu za uništenu imovinu predstavlja povredu članka 1. Protokola br. 1 koji glasi kako slijedi:

"Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

Sud podsjeća da je Hrvatska priznala nadležnost Suda da prima zahtjeve od "bilo koje osobe, ne-vladine organizacije ili grupe osoba koji tvrde da su žrtve povrede koju im je Hrvatska učinila nekim aktom, odlukom ili događajem nastalim nakon 5. studenog 1997. godine". U skladu s time, Sud nije nadležan ispitivati ovaj zahtjev u onoj mjeri u kojoj se odnosi na činjenice koje su nastale prije dana ratifikacije Konvencije.

Sud primjećuje da, premda se zakonodavno miješanje dogodilo nakon što je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Hrvatsku, da je ono u toj mjeri povezano sa događajima koji su dali povoda zahtjevu podnositelja, da bi njihovo razdvajanje bilo jednako davanju retroaktivnog učinka Konvenciji, što bi bilo u suprotnosti sa općim načelima međunarodnog prava. U isto vrijeme to bi učinilo ništavom hrvatsku izjavu kojom se priznaje nadležnost Suda da zaprima individualne zahtjeva (vidi *Kadikis protiv Latvije*, gore navedena, te presudu od 30. rujna 1993. *Stamulakatos protiv Grčke*, Serija A br. 271 str. 14, stavak 33. te *Multiplex protiv Hrvatske* (odl.) br. 58112/00, 26. rujna 2002.).

Slijedi da je ovaj prigovor *ratione temporis* nespojiv sa odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavak 3. te treba biti odbačen u skladu sa člankom 35. stavak 4.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Odlučuje odgoditi ispitivanje prigovora podnositelja da su lišeni prava na pristup sudu.

Proglašava ostatak zahtjeva nedopuštenim.

Soren NIELSEN
Zamjenik tajnika

Christos ROZAKIS
Predsjednik